

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1192

Vragen van de leden **Griffith** en **Luchtenveld** (beiden VVD) aan de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de aangiften van integriteitsschendingen*. (Ingezonden 11 februari 2005)

1

Kunt u een overzicht geven van het aantal aangiften van integriteitsschendingen bij de Rijksrecherche dat jaarlijks sinds 1992 is gedaan?¹ Welke trend doet zich daarbij voor en wat is hiervoor de verklaring?

2

Hoe verklaart u dat het aantal onderzoeken naar integriteitsschendingen sinds 1992 nagenoeg gelijk is gebleven?

3

Welke samenhang bestaat er tussen de behandeling van mogelijke integriteitsschendingen door de Rijksrecherche en de bevordering van integriteit door de Rijksoverheid en andere overheden in de afgelopen jaren, zoals een betere bescherming van klokkenluiders, gedragscodes en aanscherping van interne regelgeving binnen de ambtelijke organisatie? Kunt u een overzicht geven van bestuurlijke afdoening van integriteitsschendingen buiten de Rijksrecherche om?

4

Hoe verklaart u dat Amsterdam wel vooruitgang heeft geboekt bij de bestrijding van integriteitsschendingen? Welke lering trekt u hieruit voor de maatregelen die andere Gemeenten moeten nemen? In hoeverre speelt hier ook mee dat Amsterdam koploper is geweest bij het tot stand komen van de wet Bibob?

5

Kunt u een streefcijfer noemen voor het aantal aangiften van en onderzoeken naar integriteitsschendingen voor het komende jaar? Wat gaat u doen om dit te realiseren?

6

Welke taken blijven liggen nu de Rijksrecherche zich moet beperken tot integriteitsschendingen in de (semi-)overheidsfeer? Welke uitbreiding van de Rijksrecherche is nodig om ook die taken ter hand te kunnen nemen?

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Vos (GroenLinks), ingezonden 9 februari 2005, (vraagnummer 2040508120).

¹ Staatscourant, 4 februari jl.

Antwoord

Antwoord van minister **Remkes** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de minister van Justitie. (Ontvangen 18 maart 2005)

1

Zoals al eerder aangegeven is integriteit een ruim begrip. De Rijksrecherche verricht alleen strafrechtelijk onderzoek naar (mogelijke) ernstige en strafbare integriteitsschendingen gepleegd door ambtenaren en is werkzaam binnen de gehele (semi-)overheid. Bij ernstige en strafbare integriteitsschendingen van ambtenaren moet gedacht worden aan corruptie en fraude. In 1999 betrof 36,3% van het aantal zaken van de Rijksrecherche corruptie/fraude (op een totaal van 282 zaken), in 2000 was dat 39,2% (totaal 215), in 2001 38% (totaal 168 zaken), in 2002 37% (totaal 131), in 2003 38% (totaal 133) en in 2004 25% (totaal 145).

De Rijksrecherche doet minder (corruptie en fraude) zaken als gevolg van de inwerkingtreding van de aanwijzing taken en inzet rijksrecherche per 1 februari 2002 en het daaruit voortvloeiende strengere selectiebeleid. Met name de overweging dat een onderzoek evengoed op een onafhankelijke en onpartijdige wijze door een andere instantie kan worden uitgevoerd,

leidde vooral tot het niet in behandeling nemen van bij de Rijksrecherche aangedragen zaken. Het aantal corruptie en fraudezaken bij de Rijksrecherche vormt dus geen indicatie voor het werkelijke aantal corruptie- en fraudezaken in Nederland. In 2001 waren er 38 onderzoeken naar ambtelijke corruptie in Nederland, in 2002 51 onderzoeken en in 2003 64 onderzoeken. Over het algemeen wordt ongeveer de helft van de onderzoeken naar corruptie verricht door de Rijksrecherche.

2 en 3

Integriteitsbeleid bestaat uit preventie, repressie en voorlichting. De Rijksrecherche doet bij ernstige strafbare integriteitsschendingen door ambtenaren repressief onderzoek en is zodoende één van de instrumenten van integriteitsbevordering. Tussen genoemde onderwerpen bestaat zeker een samenhang. Het Rijksbeleid is erop gericht te stimuleren dat overheden een gedegen preventiebeleid voeren. Dit betekent dat overheidsorganisaties:

- zich het belang van integriteit realiseren,
- doen aan bewustwording van integriteitsrisico's,
- zicht hebben op kwetsbare plekken in de organisatie,
- maatregelen treffen om integriteitsrisico's te verkleinen,
- integriteit op de agenda houden, en
- met integriteitsschendingen kunnen en willen omgaan.

Verondersteld mag worden dat bij een actieve opstelling en door het treffen van maatregelen integriteitsrisico's verkleinen en incidenten worden voorkomen. Minder eenvoudig is aan te geven wat het veronderstelde effect van integriteitsbeleid zal zijn op het aantal meldingen en aangiften. In ieder geval kan men niet stellen dat het gelijk blijven van het aantal aangiften van integriteitsschendingen betekent dat het integriteitsbeleid niet effectief is. Het is en blijft van belang te bevorderen dat incidenten aan het licht komen en dat passende maatregelen worden genomen. Ook een klokkenluidsregeling draagt daar aan bij. Zoals ook gesteld bij beantwoording van vragen van het lid Vos (GroenLinks), is er behoefte aan duidelijke richtlijnen voor onderzoek naar en afhandeling van integriteitsinbreuken. In

samenwerking met de VNG worden daartoe protocollen ontwikkeld.

4

Het integriteitsbeleid van de gemeente Amsterdam is in veel opzichten toonaangevend. De situatie in grote steden als Amsterdam is uiteraard niet te vergelijken met andere – kleinere – gemeenten en het Amsterdamse integriteitsbeleid is dan ook niet één op één te vertalen naar de andere gemeenten. We verwachten echter wel een sterke voorbeeldwerking. De ervaring in Amsterdam lijkt te leren dat hoe meer aandacht voor het integriteitsvraagstuk, des te eerder schendingen aan het licht komen.

5

We vinden niet dat we moeten komen tot een soort «streefcijfer» voor aangiften.

6

De beperkte inzet van de Rijksrecherche kan niet leiden tot de conclusie dat taken blijven liggen. Zoals al eerder aangegeven, kent de Rijksrecherche sinds de inwerkingtreding van de aanwijzing taken en inzet Rijksrecherche¹ per 1 februari 2002 een scherpere selectie van zaken. De overweging dat een onderzoeken evengoed op onpartijdige wijze door een andere instantie kan worden uitgevoerd, leidde vooral tot het niet in behandeling nemen van bij de Rijksrecherche aangedragen zaken. Daarnaast moet niet worden vergeten dat een integriteitsschending niet noodzakelijkerwijs ook een strafbaar feit inhoudt. Voor onderzoek naar integriteitsschendingen binnen de (semi-)overheid kan bijvoorbeeld ook gebruik worden gemaakt van forensische accountants.

---

¹ Aanwijzing taken en inzet Rijksrecherche, Staatscourant 2002, nr. 15.